

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

e-ΕΦΚΑ 08/10/2025

Α. Π.: οικ. 1589433

ΑΝΑΡΤΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αρχ. Διανομή μέσω Docutricks: 08/10/2025

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
e-ΕΦΚΑ

Βαθμός προτεραιότητας: **ΑΜΕΣΟ**

ΓΕΝΙΚΟ ΕΓΓΡΑΦΟ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΘΝΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Αρ. Πρωτ.
Σ38

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΠΡΟΣ

Τους Αποδέκτες του Πίνακα Α '

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Τμήμα Διαδικασίας και
Δειγματοληπτικών Ελέγχων
(προς ενέργεια)

2. Ομάδα Έργου Συντάξεων e-ΕΦΚΑ
(προς ενέργεια)
aponomesops@efka.gov.gr

Ταχ. Δ/ση: Αχαρνών 27
Ταχ. Κώδικας: 10439 Αθήνα
Πληροφορίες: Κ. Νικολοπούλου
Τηλέφωνο: 2132169465
Email: tm.nom.syntmisth@efka.gov.gr

ΘΕΜΑ: «Χορήγηση παροχών κλάδου σύνταξης ή επιδόματος με αιτία την αναπηρία σε κληρονόμους θανόντων ασφαλισμένων.»

Σχετ.: το με αρ. πρωτ. 249278/18-5-2023 Γενικό Έγγραφο

Αναφορικά με το θέμα της καταβολής παροχών κλάδου σύνταξης ή επιδόματος με αιτία την αναπηρία σε κληρονόμους ασφαλισμένων καθώς και συνταξιούχων οι οποίοι απεβίωσαν πριν ολοκληρωθεί η διαδικασία υποβολής αιτήματος χορήγησης των ως άνω παροχών από τον e-ΕΦΚΑ, σας πληροφορούμε τα ακόλουθα:

1. Για τη χορήγηση παροχής κλάδου σύνταξης με αιτία την αναπηρία, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρ. 1 του Ν. 4554/2018 (ΦΕΚ 130, τ. Α') είναι υποχρεωτική η υποβολή αίτησης.

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 17 του Ν. 4670/2020 ορίζεται ότι: «Οι αιτήσεις για απονομή σύνταξης λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου καθώς και οι αιτήσεις χορήγησης επιδόματος τετραπληγίας ή απολύτου αναπηρίας υποβάλλονται υποχρεωτικά με ηλεκτρονικό τρόπο, κατόπιν ταυτοποίησης, στον δικτυακό τόπο του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα e-ΕΦΚΑ.»

Τα ανωτέρω εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την 16-9-2022, ημερομηνία έναρξης ισχύος του άρθρου 103 του Ν. 4961/2022 σχετικά με τη νέα διαδικασία πιστοποίησης της αναπηρίας μέσω της «Εθνικής Πύλης Αναπηρίας».

2. Όπως είναι γνωστό, με το με αρ. πρωτ. 249278/18-5-2023 Γενικό Έγγραφο της Υπηρεσίας μας διευκρινίστηκαν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

«Με τη νέα διαδικασία πιστοποίησης αναπηρίας μέσω της «Εθνικής Πύλης Αναπηρίας» που καθιερώθηκε από 16-9-2022 με το άρθρο 103 του Ν. 4961/2022, εκδίδεται μία ενιαία ιατρική γνωμάτευση (Γ.Α.Π.Α.) την οποία ο πολίτης μπορεί να χρησιμοποιήσει σε οποιονδήποτε φορέα και για όποια παροχή επιθυμεί να λάβει, χωρίς να χρειάζεται παραπεμπτικό από το φορέα που χορηγεί την παροχή. Ειδικά ως προς τις παροχές που χορηγούνται από τον e-ΕΦΚΑ και τον Ο.Π.Ε.Κ.Α., παρέχεται η δυνατότητα να θεωρηθεί ως ημερομηνία αίτησης στο φορέα χορήγησης της παροχής, η ημερομηνία της αίτησης μέσω της «Εθνικής Πύλης Αναπηρίας» για την πιστοποίηση της αναπηρίας, εφόσον βέβαια συντρέχει η προϋπόθεση που ορίζει η διάταξη της παρ. 10 του άρθρου 103 του Ν. 4961/2022, δηλαδή εφόσον υποβληθεί αίτημα στον e-ΕΦΚΑ ή στον Ο.Π.Ε.Κ.Α. για χορήγηση παροχής ή κοινωνικής υπηρεσίας αντίστοιχα, που σχετίζεται με την αναπηρία, εντός 4 μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της Γ.Α.Π.Α..

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 103 του Ν. 4961/2022, «Αν το άτομο με αναπηρία που έχει πιστοποιηθεί με την παραπάνω διαδικασία υποβάλλει αίτημα προς τον e-ΕΦΚΑ ή τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.) για τη χορήγηση παροχής ή κοινωνικής υπηρεσίας που σχετίζεται με την αναπηρία εντός τεσσάρων (4) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της Γ.Α.Π.Α. (Γνωστοποίησης του Ποσοστού Αναπηρίας), ως ημερομηνία υποβολής στον αντίστοιχο φορέα λογίζεται η ημερομηνία υποβολής της αίτησης για πιστοποίηση αναπηρίας. Η ίδια συνέπεια επέρχεται και στη περίπτωση κατά την οποία, μετά την κοινοποίηση απόρριψης αίτησης που έχει υποβληθεί εντός της παραπάνω προθεσμίας από ένα από τους παραπάνω δύο φορείς, ο αιτών υποβάλλει αίτημα στον έτερο φορέα εντός δύο μηνών.»

Σύμφωνα λοιπόν με τα προαναφερόμενα, οι ασφαλισμένοι του e-ΕΦΚΑ υποχρεούνται να υποβάλλουν ξεχωριστή αίτηση στον e-ΕΦΚΑ προκειμένου να τους χορηγηθούν οι συνταξιοδοτικές παροχές και, επί των αιτήσεών τους αρμόδια να αποφανθούν είναι αποκλειστικά τα ασφαλιστικά όργανα με την έκδοση ατομικής διοικητικής πράξης. Το δικαίωμα αναγνωρίζεται με τη σχετική διοικητική πράξη η οποία καθορίζει και την έναρξη των οικονομικών αποτελεσμάτων που απορρέουν από το δικαίωμα.

3. Κατά την εφαρμογή των ως άνω διατάξεων, παρουσιάστηκαν πολλές περιπτώσεις ασφαλισμένων καθώς και συνταξιούχων, οι οποίοι υπέβαλαν αίτηση στην Εθνική Πύλη Αναπηρίας για την πιστοποίηση της αναπηρίας τους και προφανώς λόγω της επιβαρυσμένης κατάστασης της υγείας τους απεβίωσαν είτε πριν την ημερομηνία έκδοσης της Γ.Α.Π.Α. είτε μέσα στο διάστημα των τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία της έκδοσής της ή ακόμα και μετά την άπρακτη παρέλευση των τεσσάρων μηνών από την έκδοση αυτής χωρίς να έχει υποβληθεί αίτημα εκ μέρους τους για τη χορήγηση των δικαιούμενων παροχών που στις περισσότερες των περιπτώσεων αφορούσαν στη χορήγηση επιδόματος παραπληγίας.

Ακολούθησαν, όπως ήταν εύλογο, αιτήσεις εκ μέρους των νόμιμων κληρονόμων τους προκειμένου να χορηγηθούν σε αυτούς βάσει κληρονομικού δικαιώματος τα ποσά παροχών που θα εδικαιούντο να λάβουν οι ανωτέρω μέχρι την ημερομηνία θανάτου τους, επικαλούμενοι και το ενημερωτικό υλικό της Εθνικής Πύλης Αναπηρίας καθώς και της Πλατφόρμας Ενιαίας Αίτησης ΚΕΠΑ

(Συχνές ερωτήσεις 10 και 11), όπου επί λέξει αναφερόταν, «10. Συνεπώς, πρώτα κάνω αίτηση για πιστοποίηση αναπηρίας και εντός 4 μηνών αφού παραλάβω τη ΓΑΠΑ πρέπει να πάω να κάνω αίτηση για αναπηρική σύνταξη.», «11.... Συνεπώς, πρώτα κάνω αίτηση για πιστοποίηση αναπηρίας και εντός 4 μηνών αφού παραλάβω τη ΓΑΠΑ πρέπει να πάω να κάνω αίτηση για αναπηρικό επίδομα.», όσο και τα αναφερόμενα στο πεδίο της ιστοσελίδας <https://mitos.gov.gr/intex.pht/> αναφορικά με τις οδηγίες για τη χορήγηση παραπληγικού επιδόματος, όπου αναφέρεται ότι προκειμένου να κατατεθεί αίτηση για τη χορήγησή του «απαιτείται να έχει προηγηθεί η υποβολή ηλεκτρονικής αίτησης για πιστοποίηση αναπηρίας και η έκδοση Γνωστοποίησης Αποτελέσματος Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΓΑΠΑ).»

Για την ενιαία αντιμετώπιση του ως άνω θέματος το οποίο προέκυψε, δόθηκαν διευκρινήσεις με το με αρ. 249278/18-5-2023 Γενικό Έγγραφο της Υπηρεσίας μας, σύμφωνα με τις οποίες στις περιπτώσεις που, ασφαλισμένοι υπέβαλαν αίτηση στην «Εθνική Πύλη Αναπηρίας» προκειμένου να λάβουν πιστοποίηση της αναπηρίας τους ωστόσο δεν υπέβαλαν όσο ήταν εν ζωή αίτηση στο φορέα για παροχή κλάδου σύνταξης ή επιδόματος με αιτία την αναπηρία (η οποία αίτηση – όπως αναφέρεται στο Γενικό Έγγραφο - είναι δυνατόν να υποβληθεί οποτεδήποτε ακόμα και την ίδια ημέρα που υποβλήθηκε η αίτηση στην «Εθνική Πύλη Αναπηρίας»), τυχόν αξιώσεις των κληρονόμων θεωρούνται άνευ αντικειμένου λόγω μη αναγνωρισμένου με διοικητική πράξη (απόφαση) δικαιώματος.

Βάσει των προαναφερομένων διευκρινίσεων δόθηκαν από τις Υπηρεσίες του Φορέα αρνητικές απαντήσεις επί σχετικών αιτήσεων κληρονόμων, οι οποίες στις περισσότερες των περιπτώσεων δεν επέχουν θέση απόφασης και ως εκ τούτου αυτοί οι ενδιαφερόμενοι στερούνται του δικαιώματος ενδικοφανούς διοικητικού επανελέγχου της νομιμότητας των πράξεων των διοικητικών οργάνων και στη συνέχεια δικαστικής προστασίας των έννομων συμφερόντων τους.

4. Επιπλέον, σκόπιμο στο σημείο αυτό είναι να επισημανθεί και η θέση του Συνηγόρου του Πολίτη επί του θέματος, ο οποίος έχει γίνει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, αποδέκτης σειράς αναφορών εκ μέρους κληρονόμων θανόντων ασφαλισμένων ή συνταξιούχων στους οποίους, τόσο λόγω της επίσημης πληροφόρησης που είχαν στη διάθεσή τους, όπως αυτή περιγράφεται στην παρ. 3 του παρόντος εγγράφου, όσο και λόγω της διατύπωσης του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, δημιουργήθηκε η εύλογη πεποίθηση ότι θα έπρεπε να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία πιστοποίησης αναπηρίας και η έκδοση γνωμάτευσης της υγειονομικής επιτροπής προκειμένου να υποβληθεί αίτηση για την καταβολή συγκεκριμένης παροχής αναπηρίας, με αποτέλεσμα να μην προλάβουν να υποβάλουν όσο βρίσκονταν εν ζωή αίτηση για την παροχή που βάσει της εκδοθείσας γνωμάτευσης είχαν δικαίωμα να λάβουν και ο οποίος τονίζει την ανάγκη προστασίας και υποστήριξης των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους που πηγάει τόσο από διεθνείς συμβάσεις όσο και από τη νομολογία του ΕΔΔΑ αλλά και από το Σύνταγμα, επισημαίνοντας παράλληλα την εύλογη δυσσάρεσκεια των πολιτών και προτείνοντας την επανεξέταση των οδηγιών του Γενικού Εγγράφου της Υπηρεσίας μας 249278/18-5-2023.

5. Τα ανωτέρω, σε συνδυασμό με τα αναφερόμενα στην Εγκύκλιο τ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ 7/1958 «Περί του δικαιώματος των κληρονόμων θανόντος ησφαλισμένου να ασκήσουν κτηθέν και μη ασκηθέν υπό του δικαιοπαρόχου των δικαίωμα εις

σύνταξιν» η οποία εκδόθηκε κατόπιν της με αρ. 1086/161/20-11-1957 Γνωμοδότησης του Β' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, σύμφωνα με την οποία, «...εις ην περίπτωσην το επί την σύνταξιν δικαίωμα εκτήθη εν ζωή του ησφαλισμένου δια της συνδρομής εν τω προσώπω αυτού των κατά τας οικείας δι' εκάστην περίπτωσην διατάξεις αναγκαίων προϋποθέσεων, δεν επρόλαβεν όμως ούτος να ασκήσει το κτηθέν δικαίωμά του, οι κληρονόμοι τούτου δικαιούνται εις απόληψιν των οφειλομένων δια το μέχρι του θανάτου του χρονικόν διάστημα συντάξεων.....», ετέθησαν υπόψιν της Διοίκησης του Φορέα με σχετική εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων προκειμένου, συνεκτιμώντας αυτά συνολικά και ειδικά το θέμα της πληροφόρησης που είχαν οι ενδιαφερόμενοι στη διάθεσή τους, που ουσιαστικά τους απέτρεπε από το να υποβάλουν αίτηση για τη χορήγηση της συγκεκριμένης παροχής μέχρι τη γνωστοποίηση της ΓΑΠΑ, καθώς και ότι οι θανόντες με την αίτησή τους στην Εθνική Πύλη Αναπηρίας στην πραγματικότητα εξέφρασαν τη δήλωση βούλησής τους για τη χορήγηση παροχών κλάδου σύνταξης ή επιδομάτων αναπηρίας, να επανεξεταστούν, υπό το πρίσμα των αρχών της Χρηστής Διοίκησης, της Επείκειας αλλά και της Δικαιολογημένης Εμπιστοσύνης του Διοικουμένου, εφόσον κριθεί αυτό σκόπιμο, οι οδηγίες που έχουν δοθεί επί του θέματος, ώστε να θεωρηθεί τελικά το αίτημα των θανόντων στην Εθνική Πύλη Αναπηρίας για την εξέτασή τους από την υγειονομική επιτροπή του ΚΕΠΑ ως αίτημα για τη χορήγηση της παροχής που έχει κριθεί ότι δικαιούνται, και να καταβληθούν οι παροχές αναπηρίας από την ημερομηνία της αίτησής τους στην Εθνική Πύλη Αναπηρίας μέχρι την ημερομηνία του θανάτου τους στους νόμιμους κληρονόμους τους, η οποία εισήγηση έγινε αποδεκτή.

6. Κατόπιν των ανωτέρω, σας ενημερώνουμε ότι, οι οδηγίες οι οποίες έχουν δοθεί ως προς το θέμα αυτό με το Γενικό Έγγραφο e-ΕΦΚΑ 249278/18-5-2023 (σελ. 4 Ενότητα Γ) ανακαλούνται.

Αιτήσεις κληρονόμων επί των οποίων έχουν δοθεί είτε απλές αρνητικές απαντήσεις ή απαντήσεις στο σώμα των οποίων αναγράφεται ότι επέχουν θέση απόφασης είτε έχουν εκδοθεί απορριπτικές αποφάσεις Διευθυντή κατά των οποίων έχει ασκηθεί ένσταση στην αρμόδια Διοικητική Επιτροπή από τους ενδιαφερόμενους και ακολούθως απορριπτικές αποφάσεις, θα πρέπει να αναζητηθούν οίκοθεν και να ανακληθούν άμεσα.

Επισημαίνεται ότι, σε περίπτωση που ενδιαφερόμενοι έχουν προχωρήσει στην άσκηση ενδίκου μέσου κατά απορριπτικών αποφάσεων Διοικητικών Επιτροπών θα πρέπει να ενημερωθούν για τη δυνατότητα παραίτησης.

Εξυπακούεται ότι και ο Φορέας θα πρέπει να προχωρήσει σε αντίστοιχη παραίτηση στην περίπτωση που έχει ασκήσει ένδικο μέσο ενώπιον αρμοδίου Διοικητικού Δικαστηρίου κατά θετικής απόφασης Διοικητικής Επιτροπής.

Τέλος, οδηγίες για τον τρόπο καταχώρισης των αιτημάτων στο workflow και τη διαχείρισή τους θα δοθούν από το Τμήμα Διαδικασίας και Δειγματοληπτικών Ελέγχων προς το οποίο κοινοποιείται το παρόν.

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΕΛΕΝΗ Σ. ΝΙΑΡΧΑΚΟΥ

Ακριβές Αντίγραφο
Αυτοτελές Τμ. Διοικητικής Μέριμνας (Γεν. Δ/νση Συνταξ.)
ΚΟΡΝΕΖΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

